

Riktlinje för hantering av över- och underskott inom barn- och utbildningsförvaltningen.

Reglemente

Kommunala beslut som utöver kommunallag och andra författningar styr och reglerar kommunala verksamheter. Innefattar Nämndreglementen, Delegeringsordningar, Bolagsordningar, Ägardirektiv, Föreskrifter, Kommunala taxor och avgifter.

Policy

Anger principer och värdegrundsbaserat förhållningssätt och tjänar som vägledning inom det aktuella området.

Plan

Beskriver strategier för arbetet med utvecklingen av Värnamo som kommun, och utvecklingsarbete inom kommunens organisation.

Åtgärdsplan

Anger konkreta åtgärder, tidsramar och ansvar.

Riktlinje

Beskriver hur förvaltning bedriver den befintliga verksamheten, eller ett visst område, så att den bedrivs effektivt och med god kvalitet.

Fastställd av: Barn- och utbildningsnämnden 20 maj 2020 § 103

Dokumentet gäller från: 20 maj 2020

Dokumentet gäller för: Barn- och utbildningsförvaltningen

Dokumentansvarig: Maria Nilsson, Ekonom

Bakgrund

I grundtilldelningen i budget inom barn-och utbildningsförvaltningen tillämpas skolpeng, vilket innebär att varje elev har en skolpeng med sig till sin enhet. Det är finansieringen för eleven för budgetåret. Varje elev har samma grundläggande finansiella förutsättningar utifrån den verksamhet de tillhör. Antalet elever och barn baseras på utvecklingsavdelningens prognos för budgetåret. Varje enhet får skolpeng för de elever som finns inskrivna på enheten, vid fler eller färre elever så sker justeringar under budgetåret. Vid fler eller färre elever totalt så justeras detta centralt på verksamhetsnivå och lyfts fram vid resultatregleringen på förvaltningsnivå, vilket sker i samband med årsbokslutet.

Budgetansvarig för enheten är rektor medan verksamhetschefen har budgetansvar för hela verksamheten och andra chefer har särskilda områden som de har tilldelats budgetansvar för. Barn- och utbildningschef och nämnd är budgetansvarig för hela förvaltningen.

Överskott eller underskott som rektor, verksamhetschef och övriga chefer får med sig fastställs, i samband med årsbokslutet, som sker i februari innevarande budgetår. En preliminär bedömning av förväntat överskott/underskott genomförs i samband med beslut om budget (i november/december månad inför kommande budgetår), för att cheferna ska få ta del av de ekonomiska förutsättningarna innan budgetåret går igång.

Syfte

Riktlinjens syfte är att förtydliga de ekonomiska styrprinciper som råder inom barn- och utbildningsförvaltningen. I den här riktlinjen förtydligas möjligheten att nyttja överskott i verksamheten samtidigt som underskott kräver åtgärder över tid.

Organisation och ansvar

Nämnd är budgetansvarig för barn-och utbildningsnämndens budget, de har i sin tur delegerat ekonomiskt ansvar till barn- och utbildningschef, verksamhetschef och rektor.

Hantering av över- och underskott

Överskott mot budgeterade medel får tas med om 50 % till kommande budgetår. Rekommenderat är att överskottet används till särskilda satsningar. Exempel på särskilda satsningar kan vara att bibehålla en årsarbetare året ut som går extra i grupp för att öka måluppfyllelsen eller stärka tryggheten.

Underskott mot budgeterade medel får tas med om 50 % och regleras under en treårsperiod. För att säkra att regleringen av underskottet sker över en treårsperiod så villkoras det hur stor del av underskottet som ska regleras år 1, 2 och 3. Förvaltningens ledningsgrupp har beslutat följande regleringstakt: 40 % (av de 50 %) regleras år 1, 40 % regleras år 2 och år 3 ska de sista 20 % regleras.

Riktlinjerna ska tillämpas för budgetansvarig rektor, verksamhetschef samt centrala chefer. Budgetmässigt så ansvarar verksamhetschefen för verksamheten och kan utifrån det justera mellan enheterna om det behövs. Exempelvis om en enhet har haft extra svåra förutsättningar att nå budget så kan en justering inom verksamheten ske, det vill säga att andra enheter får täcka upp underskottet och därmed inte får med sina överskott. Detta bör endast ske i undantagsfall.

Underskott och överskott balanseras emot budget vilket innebär att barn- och utbildningsförvaltningen reglerar sitt underskott/överskott i en finansieringsmodell inom budgetramen i den mån det är möjligt, uttag från resultatfonden kan förekomma.

Vid underskott i bokslut om högst 2 % av budgeterade medel alternativt överstigande underskott om - 450 tkr (*beloppsgränsen aktualiseras vid en budget som överstiger 22 500 tkr*) så ska ansvarig chef redovisa en åtgärdsplan för nämnd i samband med bokslutet om hur hen kommer att åtgärda och nå en budget i balans.

För prognostiserade underskott under innevarande budgetår ska åtgärdsplaner upprättas om de förväntade underskottet överstiger 1 % av budget alternativt - 150 tkr. Redovisning av åtgärdsplanen för nämnden sker på samma villkor som vid bokslutet dvs om det förväntade underskottet överstiger -450 tkr alternativt 2 % av budgeterade medel.

För uttag från resultatfonden behöver ärendet behandlas av barn- och utbildningsnämnden för att sedan gå vidare till kommunledningskontoret, maxbelopp för uttag är 3 000 tkr. Uttag utöver 3 000 tkr per år måste godkännas av kommunstyrelsen. Detta är i enlighet med kommunens regler för resultatfonden som fastställdes av Kommunfullmäktige i Värnamo kommun 2014-03-27, § 69-2014.

Rekommendationer: Vid underskott i hela förvaltningen bör barn- och utbildningsnämnden upprätta åtgärder på både enhets och central nivå för att inte riskera att underskottet ökar ytterligare vid uttag till de enheter/verksamheter som generar överskott, samt för att säkerställa en budget i balans.

Redovisning: Vid årsbokslutet regleras över- och underskott och samma undantagsregler tillämpas för hela kommunen (se bilaga 1). Redovisningen sker per verksamhetsblock vilket innebär att respektive verksamhetschef redovisar sin verksamhet och kan reglera inom sin verksamhet. Barn- och utbildningsnämnden beslutar om regleringar av resultatet i samband med beslutet om årets resultat. Det innebär att budgeten för året kan påverkas av regleringen av resultatet.

För att följa respektive verksamhets fondering används frikoder som redovisningsmodell.

Budgetförutsättningarna mellan verksamhetsblocken kan förändras mellan åren, detta beslutas av barn- och utbildningsnämnden.

Riskbedömning: Utifrån skollära arbetssituation, vilken bedöms som ansträngd, kan de riktlinjer och regleringen som beskrivits ovan vara ytterligare en påfrestning i en redan ansträngd situation. Förhoppningen är att det i stället ska ses som förtydligande av vad som gäller och hur vi kan

arbeta med underskott och överskott, samt incitament till möjlighet att kunna använda överskott i verksamheten.

En annan risk som finns är att underskotten ökar, exempelvis om överskott betalas ut samtidigt som underskotten inte minskar.

Uppföljning

Uppföljning av riktlinjen sker ett år efter införandet och första uppföljningstillfället sker vårterminen 2021. Uppföljning sker av ekonomiavdelningen som redovisar till ledningsgrupp och nämnd.

Beräkningsexempel Tabell 1.

I tabellen nedan finns ett beräknings-exempel på hur under- och överskotten hanteras enligt antagna riktlinjer.

Principer 50/50 (tkr)					Summa resultatfonden efter 3 år
Överskott 50 %	År 1	År 2	År 3	År 4	
Enhet A					
Budget	10 000	10 000	10 000	10 000	
Överskott		500			
Kostnad	9 000	10 500	10 000	10 000	
Resultat	1 000	- 500	-	-	500
Överskott att ta med	500				
Underskott 50 % Enhet	År 1	År 2	År 3	År 4	
Enhet A					
Budget	10 000	10 000	10 000	10 000	
Underskott		- 200	- 200	- 100	
Kostnad	11 000	9 800	9 800	9 900	
Resultat	- 1 000	200	200	100	500
Att ta med	- 500	100	200	100	
Minskad kostnad i procent		11%	0%	-1%	
Underskott Centralt vid budget i balans	År 1	År 2	År 3	År 4	
Enhet A					
Budget	1 000	1 000	1 000	1 000	
Underskott					
Kostnad	1 000	1 000	1 000	1 000	
Resultat	-	-	-	-	-
Att ta med	-	-	-	-	
Resultatfond/ påverkan bu	-	- 300	200	100	

Reglering av resultatfond inom Värnamo kommun.

Nedan beskrivs regler för resultatfonden i Värnamo kommun

1. Om underskott eller överskott i förhållande till budget uppstår vid årets slut är grundregeln att detta ska överföras i sin helhet till nämndens resultatfond.

Undantag:

- a) Anslag för verksamhet som ej startat frånräknas årets resultat.
- b) Anslag för vakanta tjänster som i betydande grad påverkat verksamhetens omfattning och/eller kvalitet frånräknas årets resultat.
- c) Korrigering för andra opåverkbara omständigheter som kan föreslås efter samråd.

2. Underskott i resultatfond ska återställas inom 3 år från det årsskifte det ackumulerade underskottet uppstår.

Undantag:

- a) Ackumulerat underskott i resultatfonden för en nämnd kan reduceras då särskilda skäl föreligger.

3. Kommunfullmäktige och kommunens revisorer omfattas inte av reglerna om resultatfonder.

4. Förslag till resultatbalansering utarbetas i samråd mellan kommunledningskontorets ekonomiavdelning och respektive förvaltning så snart föregående års resultat är känt.

5. Maximal uttagsnivå per år beror på nämndens nettobudget enligt årsbudget innevarande år:

Nettoårsbudget	Maximalt uttag
Under 20.000 kkr	500 kkr
20.000-49.999 kkr	1.000 kkr
50.000-99.999 kkr	1.500 kkr
100.000-199.999 kkr	2.000 kkr
200.000-399.999 kkr	2.500 kkr
Över 400.000 kkr	3.000 kkr